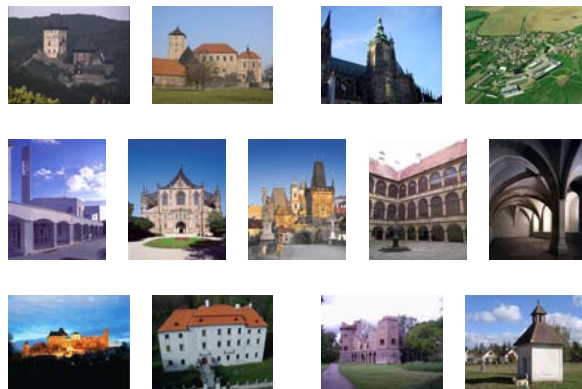

Autenticita architektury, autenticita historicky cenného objektu, autenticita památky, historického prostředí

Kultura – prostor - prostředí – génius loci – architektonická scéna

Výklad pojmů:

Kultura – v nejširším slova smyslu termín pro všechno, co je na rozdíl od přírody výsledkem činnosti člověka.

Kulturní prostředí – je takové, které v nás vyvolává pocity estetického souladu a sounáležitosti s místem. Může se jednat o přírodní prostředí, architektonickou strukturu, ale i interiér, který může být kulturním prostředím.

Prostor - kategorie obecná – prostor je jedním z atributů hmoty zjednodušená dimenze – část trojrozměrného území se kterým jsme v kontaktu prostřednictvím schopnosti smyslového vnímání
Prostor v architektuře je projev hmotného i duchovního světa s významným podílem času. Prostor je zjednodušeně interpretován pomocí množiny objektů, mezi nimiž existují vztahy shodné svou strukturou s běžnými prostorovými vztahy

Autenticita – pravost, původnost, hodnověrnost
- vlastnost nebo schopnost materiálu, objektu, prostředí, která na nás přesvědčivě působí, vypovídá o době vzniku, zemi původu, řemeslných schopnostech a technologických postupech a době ve které dílo vznikalo

Autenticita prostředí - je jeho schopnost přesvědčivě projevit znaky původnosti, jak zástavby, tak dalších prvků, například přírodních, které se v něm nachází, záporné emocionální reakce, případně cíleně zaměřené pocity a prožitky

Génius loci – dle slovníku duch vládnuocí na určitém místě,
-pocitově vnímaná atmosféra určitého místa, závislá na smyslovém vnímání a řadě dalších faktorů ovlivňujících naše smysly

Urbanistická a architektonická scéna – uměle vytvořené koncipované prostředí emocionálně působivé, vyvolávající obecně kladné nebo záporné emocionální reakce, případně cíleně zaměřené pocity a prožitky

Termín se především používá ve spojení s definováním určité části prostorové struktury zástavby, vyvolávající silný emocionální prožitek spojený s vnímáním například kulturních hodnot, historicky cenných městských částí, panoramat a podobně.

ARCHITEKTONICKÁ SCÉNA umocněná osvětlením

Brno, Schratenbachův palác,
Máhenova knihovna,

České Budějovice, dostavba radnice

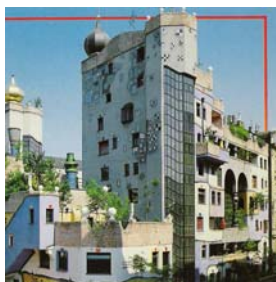
ARCHITEKTONICKÁ SCÉNA vnitřního prostoru

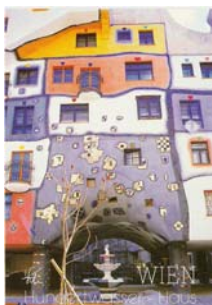
Praha, Smíchovská tržnice
Nové využití objektu pro komerční účely

Vídeň – Hundertwassers Haus

Hravá, umělecky působící atmosféra

Autenticita historického architektonického díla, prostorové struktury

V souladu s požadavky památkové péče jsou formulována tři kritéria pro zachování autenticity památky:
zachování původnosti hmoty památky
zachování tvůrčího projevu autora – tvarového řešení včetně detailu
ochrana prostředí v němž se objekt nachází
 Tyto složky nelze chápat odděleně, podílí se společně na celkovém vjemu vyjádřeném pojmem „autenticita“

čtvrté kritérium - zachování původního funkčního využití, nebo alespoň příbuzného funkčního využití, nemusí být vždy nutnou podmínkou

Pokud jsou všechna tato kritéria splněna, je možno pokládat stavbu za autentickou.

Autenticita sakrálních staveb není problematická

BRNO

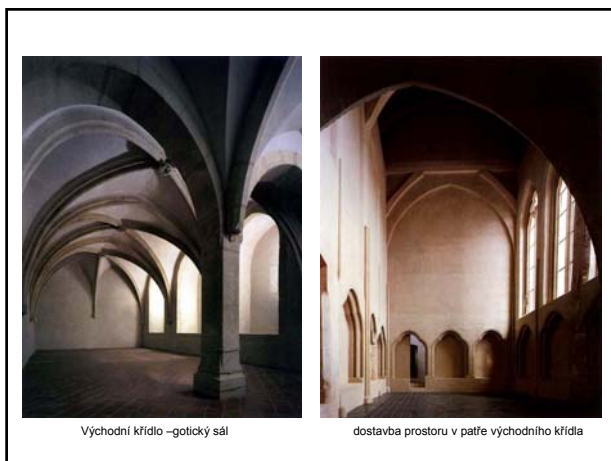
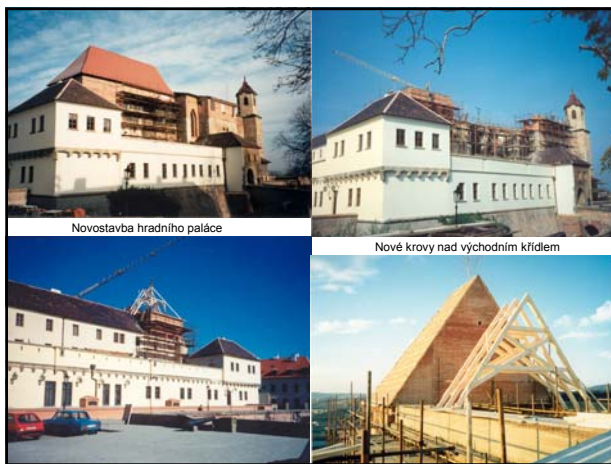
Lužánky,
 objekty nájemních
 bytových domů
 ul. Ant. Slavíka,
 Vrchlického sad
 Opravy a
 rekonstrukce
 objektů z období
 počátku 20. stol.
 zůstává zachována

BRNO – Kleinův palác, nám. Svobody 15

Pro srovnání autentické středověké konstrukce staveb v Pražské MPR

Pro srovnání autentické středověké konstrukce staveb v Pražské MPR

Nálezy autentických povrchových úprav

Nejčastější příčiny vedoucí k porušení autenticity objektu

- porušení vnějšího výrazu stavby
- nevhodné funkční využití, nerespektování původního provozního a dispozičního řešení
- nerespektování konstrukční a stavební podstaty objektu
- nevhodné řešení parteru, nerespektující měřítko nebo charakter stavby,
- nevhodné materiálové řešení
- nevhodné úpravy nebo perforace střešního krytu stavby, zastřešení atria
- záměna výplní otvorů, zasklení volných arkád
- odstranění detailu, nebo náhrada jiným detailem

Autenticita lidových staveb

Fojtství-Lidečko

Selský dům Hrozenkov

Skanzen Veselý kopec

Autenticita lidových staveb

Autentické detaily

Křtěnov, stodola

AUTENTICITA PŘÍRODNÍHO PROSTŘEDÍ

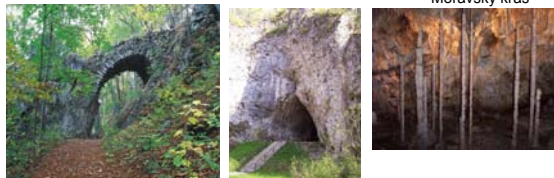
Zchátralost stavby se uplatňuje autenticky ve vnímaném prostředí

AUTENTICITA PŘÍRODNÍHO PROSTŘEDÍ

Litovelské Pomoraví

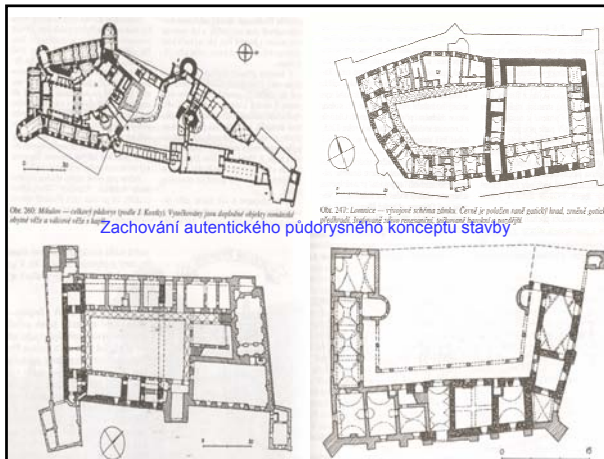

Moravský kras

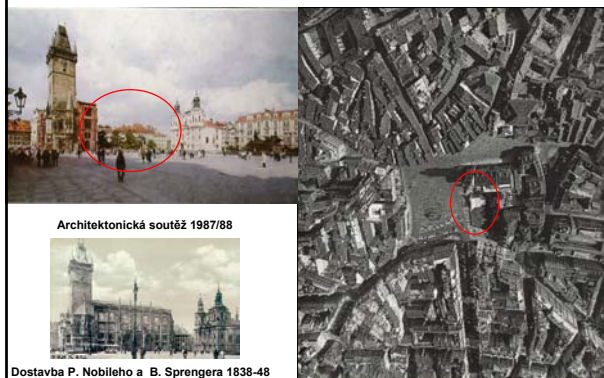
AUTENTICITA PŘÍRODNÍHO PROSTŘEDÍ

Komponovaná krajina

Architektonické soutěže

Dostavba staroměstské radnice v Praze

Architektonická soutěž 1987/88

Dostavba P. Nobileho a B. Sprengera 1838-48

Náměstí nad Oslavou, nádvoří zámku

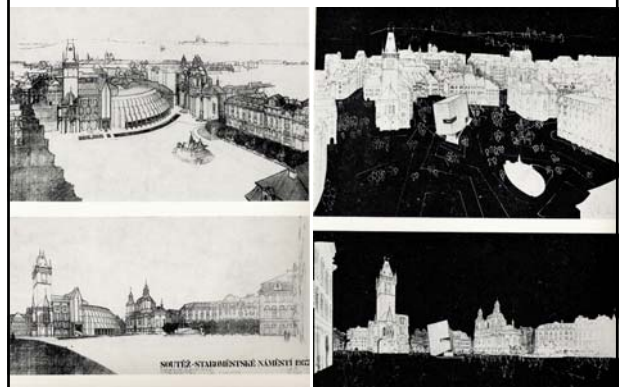
Náměstí nad Oslavou, zámek

Jindřichův Hradec, zámek

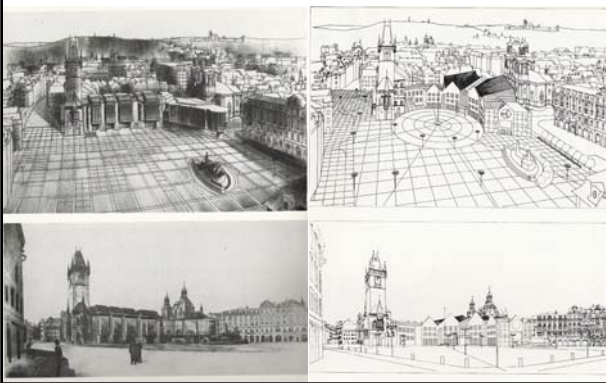
Dostavba staroměstské radnice v Praze
Architektonická soutěž 1987/88

Dostavba staroměstské radnice v Praze
Architektonická soutěž 1987/88

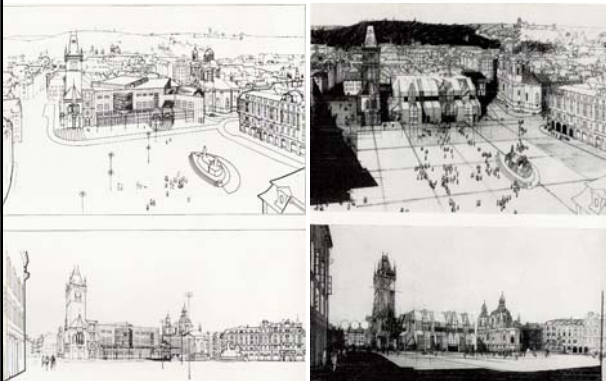
Dostavba staroměstské radnice v Praze
Architektonická soutěž 1987/88

Dostavba staroměstské radnice v Praze
Architektonická soutěž 1987/88

Dostavba staroměstské radnice v Praze
Architektonická soutěž 1987/88

Praha, Staroměstské náměstí

Rekonstrukce v historicky cenném prostředí

Praha, Staroměstské nám.

Praha, Dům u zvonu, návrat gotické podoby domu

Kreativní zásahy ve stávajícím historickém prostředí

Praha, Corzo Karlín

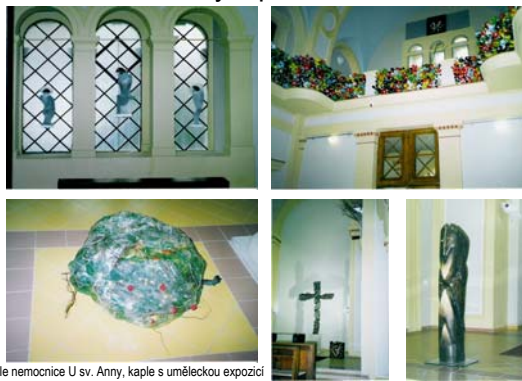
Praha, Tančící dům

Kreativní zásahy

Bratislava, úpravy pasáží historických objektů

Autenticita uměleckého díla ve spojení s autentickým prostředím

Brno, kaple nemocnice U sv. Anny, kaple s uměleckou expozicí

Zásady pro zachování autenticity historicky cenného objektu

Úvodem je třeba konstatovat, že zřejmě nelze stanovit exaktní obecně platná pravidla pro zachování autenticity objektu, prostředí. Nejedná se totiž o pietní uctívání minulosti ani její napodobování. Jedná se o správné navázání dialogu mezi minulostí a současností, o autorské souznění, o kompatibilitu tvůrčího přístupu. A ta buď nastane, nebo nenastane, nelze ji předepsat, stanovit pravidla. Je možno pouze formulovat zásady, při jejichž dodržení by nemělo dojít ke hrubé chybě, k zásadnímu omylu.

Zásada č.1

Důsledně provádět stavebně historický průzkum se stanovením stupně autenticity objektu nebo jeho částí, stanovit limity zásahu, stanovit vhodnou metodu postupu a způsobu rekonstrukce.

Provádět analýzu prostředí ve kterém se objekt nachází, určit determinanty a vlivy které mohou zásadně ovlivnit kvalitu a výraz zástavby, autenticitu prostředí.

Zásada č.2

Zpracovat záměr nové zástavby nebo rekonstrukce, seznámit se záměrem kompetentní orgán památkové péče s vyžádáním závazného stanoviska.

Zásada č.3

Zpracovat variantní řešení úkolu. Iniciovat veřejnou soutěž, nebo výběrové řízení na zpracování lokality nebo objektu, za účelem získání co nejvíce variantních návrhů se začleněním do stávající prostorové struktury, ověřených vizualizací prokazující změny původního obrazu místa a jeho působení.

Zásada č.4

Jasná formulace zadání úkolu, jasná koncepce a volba odpovídajícího funkčního využití území nebo objektu. Stanovení priorit řešení.

Zásada č.5

Jasná formulace zásad a podmínek památkové ochrany území, vycházející z SHP, stanovení limitů vycházejících z analýzy historicky cenného prostředí.

Zásada č.6

Nepodléhat ekonomickým tlakům, formálním a módním trendům, nalézt odpovídající funkční využití, nevyžadující neadekvátní zásahy do konstrukčního systému objektu.

Zásada č.7

Pochopit původního autora, vést s ním dialog, parafrázovat, neprosazovat násilně svoje autorství, pokud to objekt nebo území nedovoluje. Pochopit a poznat, zda to dovoluje. Vyarovat se příliš kreativních projevů.

Zásada č.8

Zachovat pokud možno původní materiálové řešení, používat obdobných materiálů a postupů nenarušujících původní hodnotu stavby.

Zásada č.9

Provést výběr dodavatele stavby výběrovým řízením, po celou dobu realizace stavby provádět důsledně AD. Při obnově a rekonstrukci objektů zapsaných do ústředního seznamu kulturních památek je samozřejmostí účast a komunikace s pověřenými zástupci příslušného pracoviště Národního památkového ústavu.

Zásada č.10

Chodit po špičkách a doufat, že se dílo podaří.

